

METODIKA

Význam indikátorů v institucionálním hodnocení a financování

Jitka Moravcová

MŠMT

10.10.2014

www.metodika.reformy-msmt.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Individuální projekt národní MŠMT, 2012-2015

- Zavedení evaluačních principů ověřených zahraničních praxí adaptovaných na naše národní podmínky.
- Multikriteriální oborové metodiky hodnocení respektující postavení dané VO v systému VaV.
- Využití dosavadních zkušeností s Metodikou 2013 a předchozími.
- Žádný mechanický vztah mezi výsledky hodnocení a výší institucionální podpory.
- Víceleté financování jako kombinace rozpočtu podle předpisu a výkonnostních smluv.
- Účinná spolupráce s RVVI. Otevřená diskuse se všemi aktéry (poskytovatelé!). Jak dosáhnout konsensu?

Co je hodnocení?

- **Definice Evropské komise:** „Evaluation is a process by which the quality, implementation, target relevance and impacts of RTD policies/programmes are investigated, interpreted and examined.”
- **Český přístup:** Hodnocení je mechanický převod výstupů výzkumných organizací do formy bodů, podle kterých je opět mechanicky trojčlenkou přepočítávána výše institucionální podpory. Je to monitorovací cvičení. Používá se jak na hodnocení výzkumných organizací, tak programů účelové podpory. Poskytovatelé podpory se hodnotí v podstatě sami.

Metodika hodnocení v ČR

- **Definuje, které výsledky jsou uznatelné, jak se data sbírají a jak se převádějí na body.**
- **Dává jasný signál: žádný výsledek, žádná institucionální podpora.**
- **Je účinná proti nepotismu, korupci a lobování (?).**
- **Slouží pro výpočet institucionálního financování, které je krátkodobé, proto je špatným nástrojem pro dlouhodobé plánování, rozvoj nových oborů...**
- **Uznává jen minulé výsledky.**
- **Podporuje fragmentaci vědeckých výsledků.**
- **Nepodporuje mezioborové týmy.**
- **Je pouze kvantitativní.**

Hodnocení a národní strategické dokumenty

- **Reforma systému VaVal v ČR (2008, aktualizace)**
- **Národní politika VaVal pro roky 2009-2015 (výhled 2020)**
- **Národní strategie konkurenceschopnosti 2012-2020**
- **Národní inovační strategie**
- **Dlouhodobé principy hodnocení VaV, RVVI**

Cíl: Zavést pravidelné, systematické a objektivní hodnocení VaVal v ČR na všech úrovních.

IPN Metodika – principy hodnocení

- **Vícestupňové hodnocení (kritické množství? nejhorší? nejlepší? prostřední?).**
- **Oborové hodnocení výsledků a dopadů. Porovnání na národní a mezinárodní úrovni.**
- **Hodnocená jednotka.**
- **Bibliometrická analýza.**
- **Další indikátory.**
- **Sebeevaluační zprávy hodnocených jednotek.**
- **Informované peer-review, návštěva na místě.**

IPN Metodika - harmonogram

- Řešení s pomocí mezinárodního konzorcia Technopolis, NIFU, TC AV a Infoscience.
- První průběžná zpráva: Zásady institucionálního hodnocení.
- Veřejná diskuse ke zprávě **6.11.2014 – 26.11.2014**.
- Konference **7. 1. 2015**.
- Druhá průběžná zpráva: Zásady institucionálního financování, veřejná diskuse **20.1.2015-6.2.2015**, konference **26.2.2015**.
- Třetí průběžná a Závěrečná zpráva: Malé pilotní hodnocení, veřejná diskuse **15.4.2015-29.4.2015**, konference **15.5.2015**.
- Velké pilotní ověření: **leden 2015 – září 2015**.

Hodnocení – cíle ve třech oblastech

- **Management**
  - zlepšit management na všech úrovních
  - zlepšit práci s lidskými zdroji
  - posílit spolupráci na národní a mezinárodní úrovni
- **Excellence**
  - motivovat výzkumné organizace (VO) k excelenci
  - snížit fragmentaci VaV (kritické množství)
- **Dopady ve společnosti**
  - motivovat VO ke spolupráci s průmyslem
  - motivovat VO k transferu poznatků do praxe
  - orientovat VO k naplňování společenských potřeb

Hodnocení – jednotlivé fáze, indikátory

- **Fáze 1: Splňuje do hodnocení přihlášená VO formální a minimální odborná kritéria pro přiznání institucionální podpory?**
  - naplnění definice podle Rámce Společenství pro státní podporu VaVal...
  - překročení minimálních kritérií v počtu výzkumníků (výzkumná kapacita) a výstupů (výzkumná produktivita), kritické množství

Výsledek

- **Ano, postup do Fáze 2**
- **Ne, žádný postup do Fáze 2, institucionální financování jen prostřednictvím výkonnostních „grantů“ (konsolidace VO, koncepce do dalšího období)**

Hodnocení – jednotlivé fáze, indikátory

- **Fáze 2: Jak si stojí hodnocená VO podle zvolených indikátorů a peer-review hodnocení panelem?**
  - množina stejných indikátorů pro všechny obory a VO
  - panel posoudí váhu indikátorů podle mise VO
  - výběr indikátorů podle dostupnosti a ověřitelnosti údajů
- **Finanční zdroje národní, mezinárodní, smluvní výzkum, další zdroje**
- **Rozvoj lidských zdrojů, počet výzkumníků, zahraniční výzkumníci, počet PhD studentů, mezinárodní mobilita**
- **Infrastruktura, investice, informační zdroje, využití výzkumných infrastruktur**

Hodnocení – jednotlivé fáze, indikátory

- **Národní spolupráce, společné publikace, spolupráce s podniky a veřejnou správou a dalšími**
- **Mezinárodní spolupráce, společné publikace, mezinárodní ohlas (redakční rady, vědecké rady, hodnotící panely)**
- **Výstupy, bibliometrie**
- **Dopady, citační analýza, ceny a ocenění**
- **Komerční aktivity, patenty, spin-off, odrůdy...**
- **Výsledky výchovy PhD studentů**

- **Sebehodnotící zpráva**
- **Posouzení panelem zahraničních odborníků**

Hodnocení – jednotlivé fáze, indikátory

- **Fáze 2: Jak si stojí hodnocená VO podle zvolených indikátorů a peer-review?**

Výsledek

- **Institucionální financování rozpočtem podle předpisu**
- **Hodnocení VO na škále 1 – 5 pro institucionální financování podle výkonnostních smluv**

Hodnocení – jednotlivé fáze, indikátory

- **Fáze 3: Co má hodnocená VO udělat, aby se zlepšila?**
- **Pravděpodobně návštěva panelu na místě**

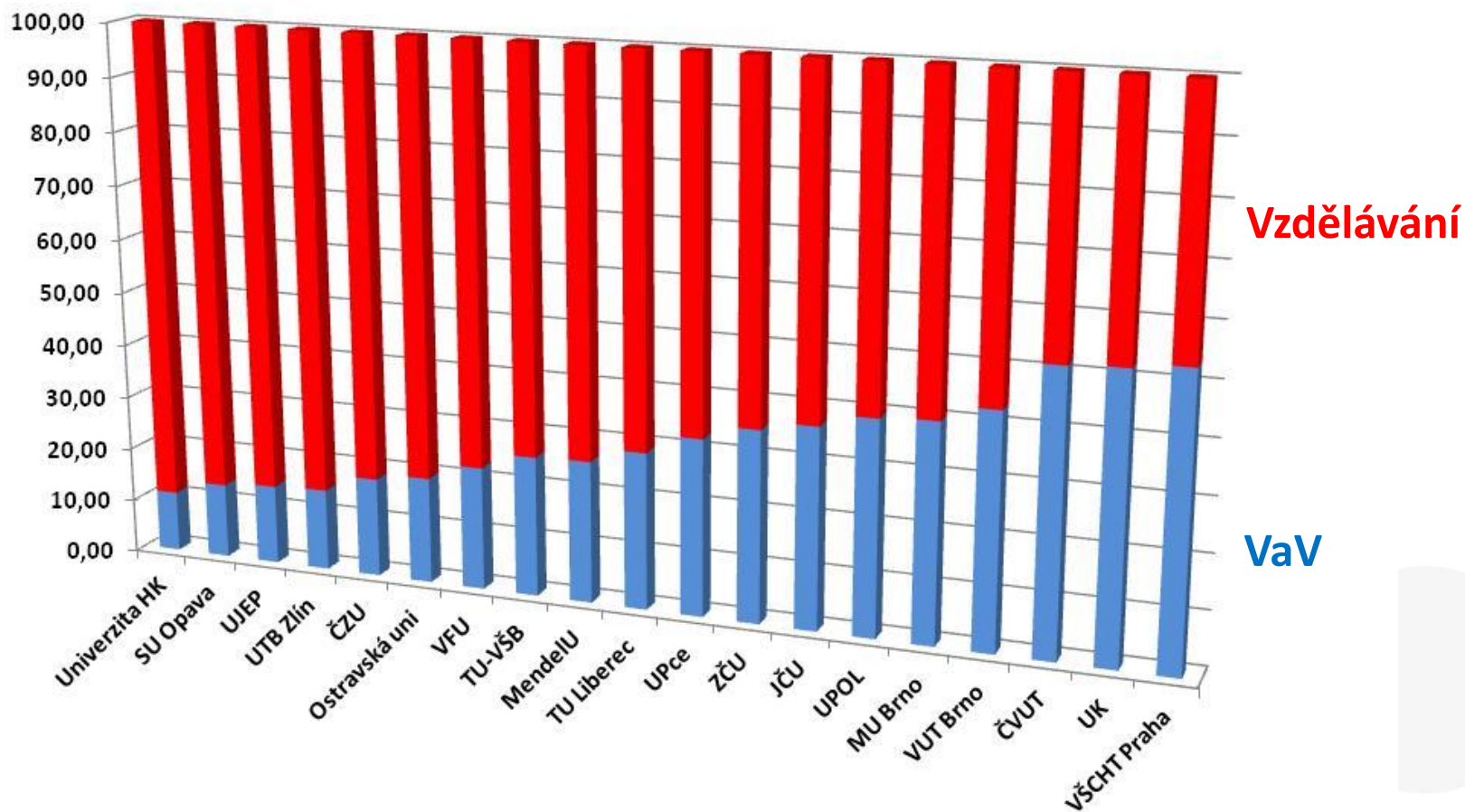
Výsledek

- **Doporučení pro další rozvoj VO**
- **Spojení s institucionálním financováním?**

Indikátor externí podpory

- **VVŠ - dotace z veřejných prostředků (bez investic a SF)**

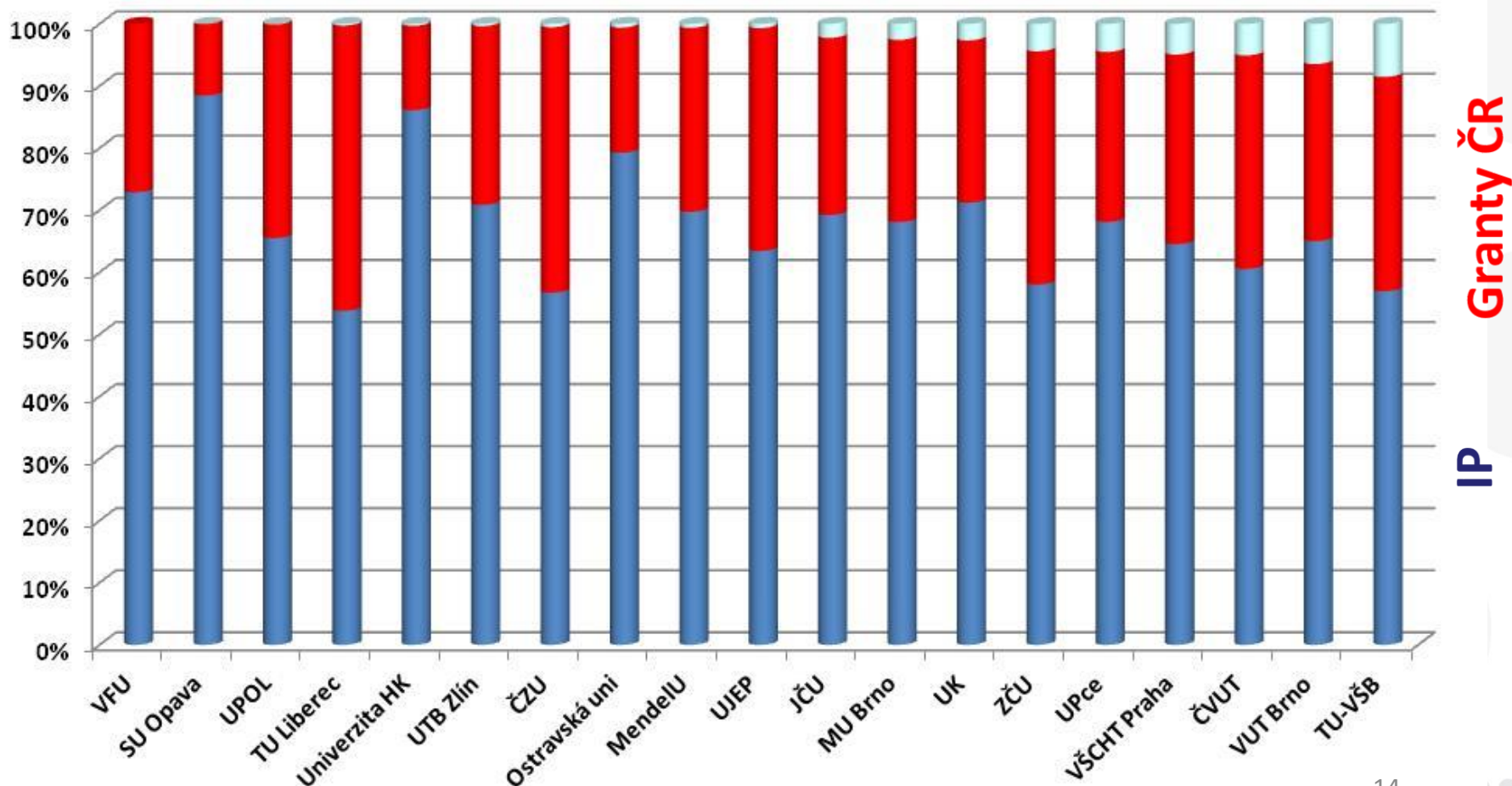

Indikátor externí podpory

METODIKA

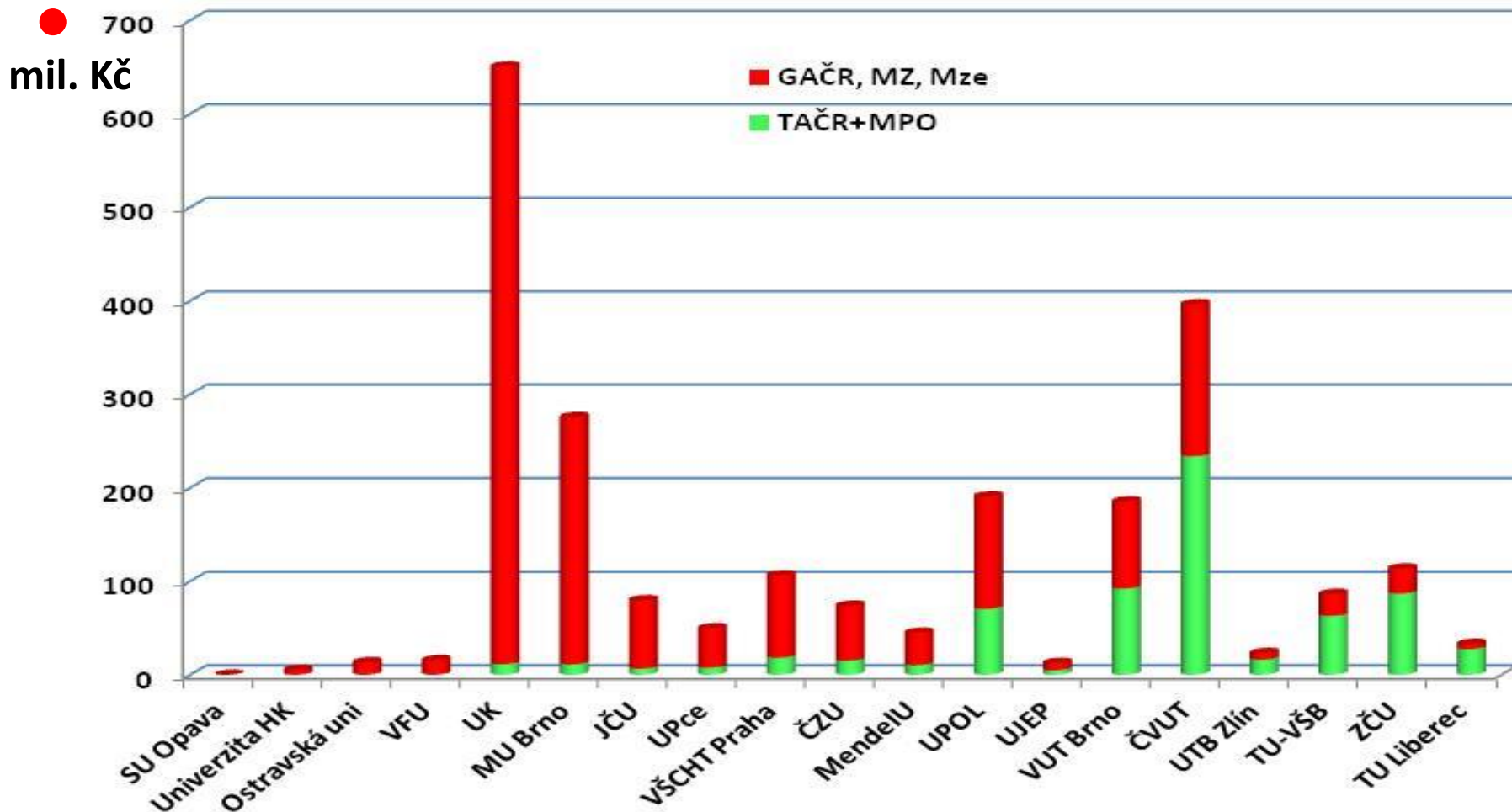
- VVŠ - dotace z veřejných prostředků (bez investic a SF)

Projekty 7. RP EU

zdroj: Výroční zprávy VVŠ o hospodaření 2012

Indikátor externí podpory

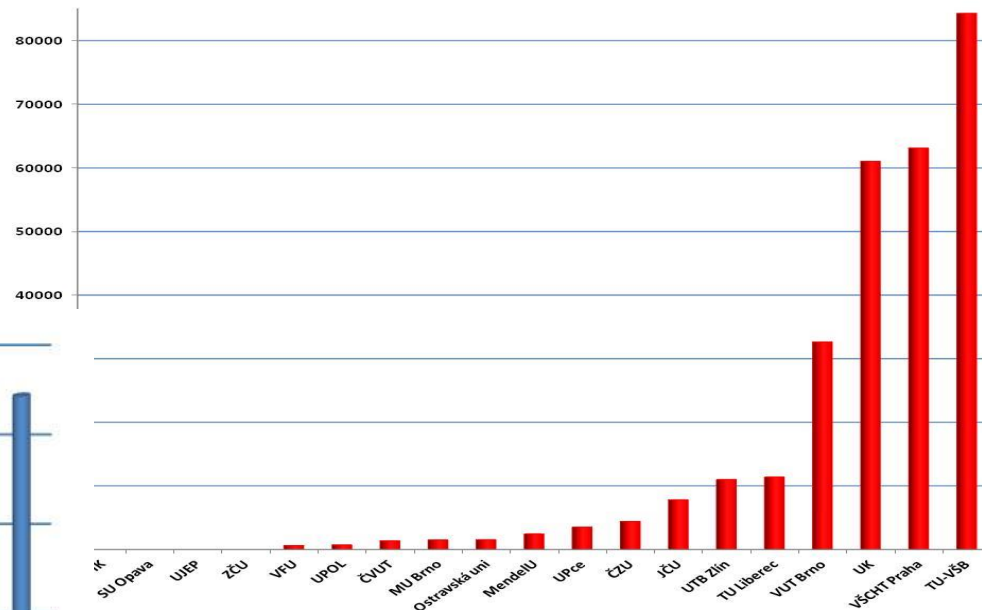

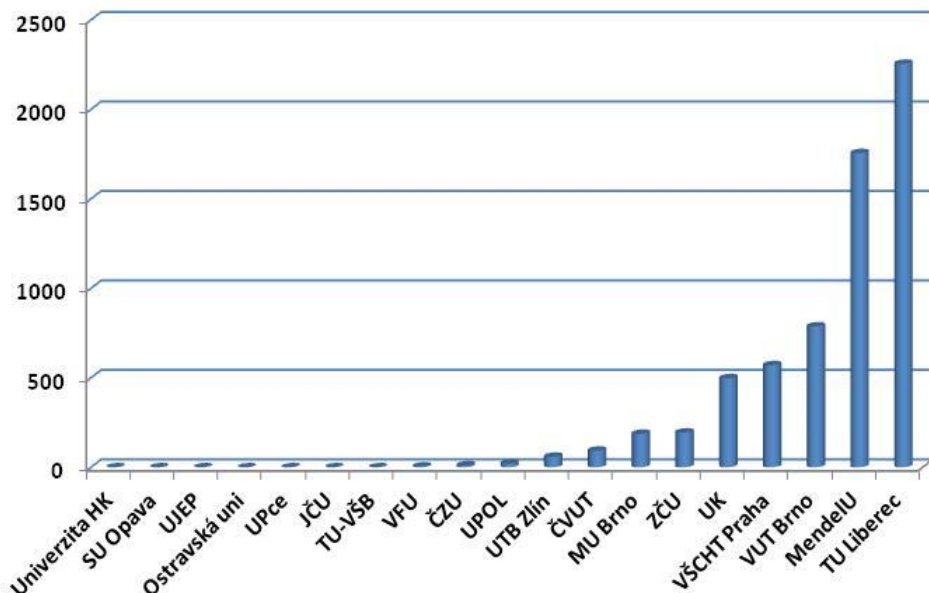
Indikátor externí podpory

● Smluvní výzkum, 2012

● Prodej licencí, 2012

Nová metodika hodnocení (financování)

Opravdu potřebujeme novou metodiku hodnocení?

- Ano, opravdu.

Jsou aktéři, politici, poskytovatelé, výzkumné organizace a odborná veřejnost otevřeni k jinému způsobu hodnocení?

- Ne příliš.

Proč?

- „Bližší košile než kabát“. Současný systém je jednoduchý. Každý si rychle spočítá, co mu to vynesou.
- Výzkumné organizace se obávají, že jim poklesne institucionální financování.
- Máme rádi čísla a jednoduché počty.

Co můžeme udělat?

- Snažit se ovlivnit společenské povědomí o hodnocení.
- Organizovat veřejná projednávání, diskuse...Vysvětlovat, vysvětlovat...
- Dobře postavit velké pilotní ověření.

METODIKA

**Není žádné nekonfliktní řešení
Hledání konsensu mezi všemi aktéry**

- První průběžná zpráva: Zásady institucionálního hodnocení.
- Veřejné projednání zprávy: **6.11.2014 – 26.11.2014.**
- Konference: **7. 1. 2015.**

www.metodika.reformy-msmt.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ